

Turist Sağlığı ve Turist Sağlığı İmkanları Açısından Antalya Bölgesinde Bir İnceleme

Bilal AK*, H.Dilek SEVİN**

ÖZET

Bu çalışmada, turist sağlığı ve Antalya bölgesinin turist sağlığı açısından sağlık hizmeti sunumu potansiyelinin yeterli olup olmadığı incelenmiş ve bölgede kaliteli sağlık hizmetinin sağlanması için mevcut yapıya ek olarak mobil sağlık sistemi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Turist sağlığı, mobil sağlık sistemleri

A Review of Antalya Region in Terms of Tourist Health and Tourist Health Facilities

ABSTRACT

In this study, health service provision potential of Antalya has been researched. A mobile health system has been recommended in addition to the current system.

Key Words: Tourist health, mobil health systems.

* Yrd.Doç.Dr., Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu,

** Dr. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi

*** Bu makale Şubat 2000 yılında kabul edilmiştir.

I. GİRİŞ

Turizm insanların çeşitli amaçlarla, yaptıkları seyahat ve geçici konaklamaları kapsar. Günümüzde turizm olayını gerçekleştiren turistler gittikleri ülkede konaklama, yiyecek-içecek, eğlence gibi talepleri yanında, oluşabilecek sağlık problemlerinin çözümünde kaliteli sağlık hizmetini de talep edeceklerdir. Türk turizm gerek sektördeki gelişmelere, gerekse artan turist sayısına bağlı olarak son yıllarda önemli gelişmeler göstermiştir. Bu bağlamda turizm, Türkiye'nin önemli ve öncelikli sektörlerinden birisini oluşturmakta ve ülkemizin gündeminde önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemize gelen turist sayısını rakamlarla ifade etmek gerekirse (Tablo.1), 1997 yılında 9.689.004 yabancı ziyaret etmiştir. Ziyaretçilerin ülkelerine göre toplam içindeki payı ise %62,2 OECD, %25,5 Doğu Avrupa, %00,3 Afrika, %10,2 Asya ve %006 Amerika' dır. 1998 yılının Ocak-Aralık döneminde ise ülkemizi 9.752697 yabancı ziyaret etmiş ve 1997 yılına göre %0.66 oranında artış olmuştur.

OECD ülkelerinden gelen yabancıların toplam içindeki payı %62.2'den %62.8'e çok küçük bir artış göstermiş, geçen yılın aynı dönemine göre %0.56 oranında artan Doğu Avrupa ülkelerinin payı ise, %25.5 ile sabit kalmıştır. Ocak-Aralık 1998'de en çok turist gönderen ülke sıralamasında Almanya 2.233.740 ziyaretçi sayısı ile birinci(%22.9), B.D.T. 1.311.357 kişi ile(%13.4) ikinci sıradadır. B.D.T'yi İngiltere, Romanya, A.B.D., Fransa, Hollanda, İran, İtalya, Bulgaristan, İsrail ve Avusturya izlemektedir. Doğu Avrupa'dan gelen ziyaretçilerin %53.75'ini B.D.T ülkeleri oluşturmaktadır.

Tablo 1. 1997-1998 Yılları Aylarında Ülkemize Gelen Yabancıların Ülkelerine Göre Karşılaştırılması

ÜLKE	YILLAR		%DEĞİŞİM ORANI	ÜLKE	YILLAR		%DEĞİŞİM ORANI
	1997	1998			1997	1998	
Almanya	2 338 529	2 233 740	-4,48	Top. Afrika	29 119	126 506	-2,02
Avusturya	307 528	235 120	-23,55	B..A. Emir.	4 375	5 166	18,08
Belçika	155 421	191 173	23,00	Bahreyn	3 554	3 587	0,93
Danimarka	148 334	104 852	-29,31	Katar	617	499	-19,12
Finlandiya	107 579	78 043	-27,46	Kuveyt	7 755	8 078	4,17
Fransa	333 781	436 932	30,90	Umman	560	672	20,00
Hollanda	263 367	328 002	24,54	Irak	17 574	18 277	4,00
İngiltere	915 337	996 512	8,88	Lübnan	24 568	25 248	2,77
İrlanda	34 557	39 942	15,58	Ürdün	22 771	21 239	-6,73
İspanya	61 809	74 681	20,83	S. Arabistan	22 858	22 734	-0,54
İsveç	199 171	156 116	-21,62	Suriye	99 499	99 629	0,13
İsviçre	88 280	76 871	-12,92	KKTC	96 189	96 836	0,67
İtalya	207 887	259 483	24,82	İsrail	263 423	238 298	-9,54
İzlanda	4 720	7 014	48,60	Yemen	1 410	1 319	-6,45
Lüksemburg	1 857	4 308	131,99	Diğ. Batı Asya	594	1 073	80,64
Norveç	112 134	70 144	-37,45	Top. Batı Asya	565 747	542 655	-4,08
Portekiz	10 891	14 853	36,38	Bangladeş	793	445	-43,88
Yunanistan	170 445	168 525	-1,13	Çin Halk Cum.	12 715	11 591	-8,84
Avrupa OECD	5 461 627	5 476 311	0,27	Filipinler	9 809	20 839	112,45
ABD	364 764	439 885	20,59	Hindistan	8 797	10 754	22,25
Avustralya	52 986	60 657	14,48	İran	331 666	304 924	-8,06
Japonya	83 828	81 857	-2,35	Güney Kore	24 257	10 148	-58,16
Kanada	46 387	53 647	15,65	Malezya	4 425	3 113	-29,65
Y. Zetlanda	11 462	13 080	14,12	Pakistan	8 225	7 570	-7,96
Toplam OECD	6 021 054	6 125 437	1,73	Singapur	7 565	7 486	-1,04
Arnavutluk	31 508	24 269	-22,98	Diğ. Asya	17 980	19 525	8,59
Bulgaristan	219 353	244 741	11,57	Top. Gün. Asya	426 232	396 395	-7,00
Çekoslovakya	60 649	47 142	-22,27	Toplam Asya	991 979	939 050	-5,34
Macaristan	22 799	26 275	15,25	D.K. Amerika	3 609	4 355	20,67
Polonya	50 895	80 826	58,81	Meksika	7 156	9 673	35,17
Romanya	338 966	505 766	49,21	D.O. Amerika	4 578	5 924	29,40
BDT	1 513 566	1 311 357	-13,36	Top.O. Amerika	11 734	15 597	32,92
Yugoslavya	150 725	172 379	14,37	Arjantin	12 227	12 726	4,08
Diğ. Avrupa	83 593	73 162	-12,48	Brezilya	18 215	18 203	-0,07
Top. Doğu Avr.	2 472 054	2 485 917	0,56	Kolombiya	3 021	2 718	-10,03
Cezayir	31 249	21 589	-30,91	Şili	4 506	3 144	-30,23
Fas	11 725	12 613	7,57	Venezüella	1 528	1 639	7,26
Lübya	8 087	7 633	-5,61	D.G. Amerika	3 516	3 472	-1,25
Sudan	1 566	1 425	-9,00	Top. G. Amerika	43 013	41 902	-2,58
Mısır	20 950	18 761	-10,45	Toplam Amerika	58 356	61 854	5,99
Tunus	29 823	30 408	1,96	Okyanusya	557	602	8,08
Diğ. Afrika	25 719	34 077	32,50	Milliyetsiz	15 885	13 331	-16,08
				Yabancı Toplam	9 689 004	9 752 697	0,66

Kaynak: Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri Bülteni 1998, Yayın No:1999/4, Ankara, s.58.

Uluslararası turizm pazarından daha fazla pay alabilmek için, turistlerin konaklama ihtiyaçları dışındaki taleplerinin de dikkate alınması gereklidir. Turist ne istiyor, nerede istiyor, hangi kalitede istiyor, ne zaman istiyor, hangi fiyatla istiyor sorularının cevaplarını bilmek, modern pazarlama anlayışı içerisinde; pazar araştırmaları bilgilerine dayalı turizm planları, organizasyonları, faaliyetleri, koordinasyonları ve denetimleri oluşturmak gereklidir. Turistlerin ne istediği sorusuna alınacak cevapların kapsamı çok ve farklı olabilir. Fakat ortak bir isteğin "kaliteli sağlık hizmetleri" olduğu belirtilebilir. Türkiye'ye gelen turistler Almanya'da, İngiltere'de, Fransa'da, A.B.D'de, Kanada'da alıştıkları sağlık hizmeti standardını Türkiye'de de aramaktadırlar (Ak,1991:40). Şüphesiz ki bu ülkelerdeki standartlarda sağlık hizmetini üretememek, turizm kalitesini olumsuz yönde etkileyecektir.

O halde gidilen ülkede sunulan turistik ürünün yanında, kaliteli sağlık hizmetleri de oldukça önemlidir. Özellikle turizm sezonunda turistik yörenin nüfusunun, turist hareketlerine bağlı olarak birkaç katına çıkması nedeniyle yerel nüfusa sunulan sağlık hizmetinin turizm sezonunda da ne ölçüde yeterli olacağını bilmesine ihtiyaç vardır. Bu nedenle, ülkemizdeki turistik yerleşmelerde, kaliteli sağlık hizmetinin sağlanması için öncelikle turistik yörenin mevcut sağlık hizmet potansiyelinin yeterli olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

Bu makalede ülkemizde turizmin en önemli merkezi olan Akdeniz bölgesinde, Antalya bölgesi sağlık hizmet sunumu potansiyeli açısından değerlendirilmiştir. Bu amaçla konu ile ilgili çeşitli istatistiki araştırma sonuçları irdelenerek, bölgenin sağlık hizmet sunumu potansiyeli ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda, mevcut yapıya ek olarak mobil sağlık sistemi önerilmiştir.

II. TURİST SAĞLIĞI

Genel olarak turizmin etkileri, ekonomik, kültürel, çevresel olduğu kadar aynı zamanda medikal, medikolegal, epidemiyolojik etkiler olarak da belirtilebilir.

Turizm sağlığının önemli bir sorun haline gelmesinde en önemli etken uluslararası bir turist sağlığı düzeyinin geliştirilmesine olan gereksinimdir.

Turist sağlığı;

- Turistlerin birey ve grup olarak sağlık ihtiyaçları; koruyucu, tedavi edici ve kişisel hijyenle ilgili tüm ihtiyaçlarını içermektedir. Turistler için

dinlendirici ve eğlendirici bir ortam sağlamak gereği vardır. Gürültü dahil her türlü çevre kirliliğinin önlenmesinden turistlerin temel hijyenik gereksinimlerinin sağlanmasına kadar birçok konuyu kapsamaktadır.

- Turistlerin özgül sağlık ihtiyaçları; Turizm en önemli amaçlarından birisi yıl boyu çalışan kişilerin fizik ve mental yorgunluktan kurtulmalarını sağlamaktır. Bazı turistler günlük hayattaki stresten kurtulma yanında; örneğin deniz tedavisi, banyo ve kaplıca tedavileri, iklim avantajlarından yararlanmak amacı ile gelmektedirler. Bu imkanlardan en iyi biçimde ve sağlıklı olarak yararlanabilmeleri için çaba harcamalı ve uygulamalar bilimsel standartlara uygun olmalıdır. Sözgelimi özel tedavi ihtiyaçları, rehabilitasyon, rekreasyon gibi.

- Bunların yanında; deniz suyu ekolojisi, sahil suyu kalitesi ve denize boşalan atıkların yok edilmesi, enserik enfeksiyonlar ve diğer bulaşıcı hastalıklar, bulaşıcı olmayan kardiyovasküler hastalıklar, romatizma, diyabet gibi hastalığı olanlar, gıda sağlığı, yaşam biçimi ve yaşam kalitesi, kazaları önleme ve acil hizmetler (spor kazaları, trafik kazaları, sıcak çarpması, boğulma v.b), yüksek risk grupları (çocuklar, gebeler yaşlılar) iklim ve sağlık, turizm sektöründe çalışanların sağlığı gibi konular da dikkate alınmalıdır.

Turistlerle ilgili sağlık sorunları;

- Seyahatin neden olduğu sağlık sorunları
- Hastalık taşınması
- Turistin kendisinden kaynaklanan sorunlar
- Gezilen bölge ile ilgili riskler (Güler1997:479-488) olarak sıralanmaktadır.

Turist sağlığı, dünya kamuoyunda giderek önem kazanan ve turizmde bir rekabet unsuru olarak meydana gelen bir konudur. Aynı zamanda turizm için birinci derecede önemli ve turizmin kalitesini belirleyen temel ilkelerden en önemlisi olarak kabul edilmektedir (Gürsü,1998:245).

Turizm Bakanlığı tarafından 1993 yılında yapılan bir araştırmaya göre ülkemize gelen turistlerin sağlık hizmeti hakkındaki düşünceleri Tablo 2'de sunulmaktadır. Buna göre sağlık hizmetini, turistlerin %23.88'i iyi, %13.18 orta, %3.69 kötü olarak belirttikleri, %59.25'in ise sağlık hizmeti hakkında hiçbir fikre sahip olmadığı görülmektedir.

Tablo 2. Turistlerin Sağlık Hizmetleri Hakkında Düşünceleri

Turistlerin Sağlık Hizmetleri Hakkındaki Düşünceleri	Sayı (N)	Yüzde (%)
İyi	1272496	23.88
Orta	702303	13.18
Kötü	196548	3.69
Fikri Yok	3158117	59.25
TOPLAM	5329464	100.00

Kaynak: T.B. Yabancı Ziyaretçilerin Talep Profili Araştırması,1993,s.35

III. ANTALYA BÖLGESİNDE TURİST SAĞLIK HİZMETLERİ

Ülkemizde turizm hareketlerinin yoğun olduğu bölgelerden biri Akdeniz bölgesidir (Tablo 3). Akdeniz bölgesi turizm hareketleri açısından, diğer bir ifadeyle konaklayan kişi, geceleme ve ortalama kalış oranları açısından diğer bölgelere göre üstünlük taşımaktadır.

Tablo 3. Türkiye'de Konaklayan Kişi/Geceleme/Ortalama kalış Süresi Oranının Bölgelere Göre Toplam Dağılımı.

Bölge	Konaklayan Kişi			Geceleme			Ortalama Kalış %		
	Yab	Yerli	Topla	Yaban	Yerli	Toplam	Yab.	Yer.	Top.
Marmara	3.332.782	2.089.792	5.422.574	7.175.868	3.631.931	10.807.799	2.15	1.74	1.99
Ege	2.530.900	1.642.788	4.173.688	11.077.200	3.586.775	14.663.975	4.38	2.18	3.51
Akdeniz	2.649.613	1.417.721	4.067.334	16.233.604	3.745.300	19.978.904	6.13	2.64	4.91
İ. Ana.	735.440	1.259.722	1.995.162	1.404.036	2.165.331	3.569.367	1.91	1.72	1.79
Karadeniz	114.206	656.725	770.931	160.708	981.552	1.142.230	1.41	1.49	1.48
D.Ana.	63.360	322.896	386.255	88.379	470.223	558.602	1.39	.46	1.45
G.D.Ana.	16.898	260.442	277.340	24.401	360.330	387.731	1.62	1.38	1.40

Kaynak: T.B. Konaklama İstatistikleri Bülteni, 1997 s.52-58

Antalya bölgesinde konaklayan turist sayısının, Akdeniz bölgesi içindeki sayısal büyüklüğünü belirleyebilmek için bölgede konaklayan turist sayısının bilinmesi gerekmektedir. Tablo 4'de görüldüğü gibi, Antalya bölgesinde 1997 yılında, yerli ve yabancı olmak üzere toplam 3.488.175 kişi konaklamış olup, bölge konaklayan kişi sayısı açısından Akdeniz bölgesinin %86'sını oluşturmaktadır.

Tablo 4. Antalya Bölgesinde Konaklayan Kişi Sayısı

Antalya	Konaklayan Kişi Sayısı		
	Yabancı	Yerli	TOPLAM
Merkez	290 882	103 606	394488
Alanya	610855	217574	828429
Finike	1628	580	2208
Kale	2791	994	3785
Kaş	18423	6562	24985
Kemer	776990	276748	1053418
Manavgat	308228	109784	418012
Serik	303693	108169	411862
Side	240608	85699	326307
Kalkan	17963	6398	24361
TOPLAM	2 572 061	916 114	3 488 175

Kaynak: T.B. Konaklama İstatistikleri Bülteni,1997, s.97.

Ülkemizde turistik yerleşmelerin sağlık hizmetleri ve sorunlarının belirlenmesi konusunda 1993 yılında Turizm Bakanlığı tarafından bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaya göre Antalya bölgesinde turizm sezonunda karşılaşılan sağlık problemleri Tablo 5'de verilmiştir. Görüldüğü üzere turizm sezonunda karşılaşılan sağlık sorunları, bağırsak enfeksiyonu, akrep-böcek sokması, trafik kazası, güneş çarpması gibi problemlerdir. Turistik yörelerde yaşanabilecek bu tür sağlık problemlerinin çözümünde gerekli müdahalenin zamanında yapılabilmesi için sağlık hizmetlerinin yeterli ve nitelikli olması gerekir.

Tablo 5. Turizm Sezonunda Karşılaşılan Sağlık Problemleri

İLÇESİ	KARŞILAŞILAN SAĞLIK SORUNLARI										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Akseki	x	x	.	.
Alanya	x	.	.	x	.	.	x	x	x	x	x
Alanya-Avsallar Kasabası	x	.	.	.	x	x	x	x	x	x	.
Alanya-Konaklı Belediyesi
Alanya-Mahmutlar Kasabası	x	.	.	x	x	x	x	x	x	x	.
Alanya-Payamar Kasabası	x	.	.	x	x	.	.
Elmalı	x	.	.	.	x	x	x	.	x	x	.
Finike	x	x	.	.	x	x
Gazipaşa	x	.	x	.	x	x	x	x	x	x	x
Gündoğmuş	x	.	.	.	x	x	x	x	x	x	.
Kaş	x	.	x	x	x	x	.	x	x	x	x
Kemer	x	.	.	x	x	x	x	x	x	x	x
Korkuteli
Kumluca İlçesi	x	x	x	x	x	x	.	x	x	x	x
Manavgat	x	x	.	x	.	x	.
Serik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ibradı(Merkez) ve Köyleri	x	x	x	.

Kaynak:T.B. Sağlık Turizmi ve Turizm Sağlığı,1993, s.154

Karşılaşılan sağlık sorunları kodları:

1. Bağırsak enfeksiyonu	7. Sıcak vurması
2. Mide hastalıkları	8. Travma, kırık, çıkık
3. Kalp ve damar hast.	9. Akrep-böcek sokması
4. Zehirlenmeler	10. Trafik kazası
5. Allerjik reaksiyonları	11. Küçük cerrahi
6. Güneş çarpması	

O halde bölgede turistlerin beklediği kaliteli sağlık hizmetini sunabilmek için mevcut sağlık potansiyelinin ne olduğunu öncelikle araştırmak gerekmektedir. Antalya merkez ve ilçelerinde yatak sayısı, hekim sayısı ve yatak işgal oranları Tablo.6'da verilmiştir.

Tablo 6. Antalya Merkez ve İlçelerinin Sağlık Potansiyeli

Hastaneler	Fiili Yatak Sayısı	Uzm.	Pratis.	Yatak İşgal Oranı %
Antalya Devlet Hast.	630	201	76	78.9
Akdeniz Ü.Tıp.Fak. Hast.	379	208	215	93.4
S.S.K Antalya Hast	465	79	27	50.2
Akdeniz Sağlık Vakfı Hast	30	5	8	63.6
Özel Hayat Hast.	90	7	5	15.9
Özel Antalya Hast	20	12	4	10.2
Özel Can Hast	40	12	4	32.2
Özel Akdeniz Hast	50	6	8	7.3
Özel Inter Hospital	44	13	1	14.6
Özel Anadolu Hast.	42	6	5	19.5
Alanya Devlet Hast.	148	43	9	68.9
Akseki Devlet Hast.	50	1	7	0.2
Elmalı Devlet Hast.	90	16	4	18.9
Finike Devlet Hast.	100	23	9	45.0
Gazipaşa Devlet Hast.	48	11	8	48.0
Kale Devlet Hast.	50	8	6	20.4
Kaş Devlet Hast.	25	4	3	41.2
Korkuteli Devlet Hast.	75	12	5	26.8
Kumluca Devlet Hast.	35	10	5	59.7
Manavgat Devlet Hast.	30	30	11	107.3
Serik Devlet Hast.	40	2	10	78.7
Side Devlet Hast.	40	7	8	13.4
Alanya Konaklı Sağ. Merk.	12	-	3	-
Kemer Devlet Hast.	25	8	8	34.3
Özel Kemer Yaşam Hast	28	4	6	0.7
TOPLAM	2586	747	455	57.1

Kaynak: S.B.Yataklı Tedavi Kurumları İstatistik Yıllığı, 1997, s.175-76

Antalya ili ve ilçelerinin toplam nüfusu 1.477.347'dir (D.İ.E). Antalya il ve ilçelerinde toplam 2586 fiili hasta yatağı vardır. Yatak başına (toplam nüfus 1.477.347/fiili hasta yatağı2586) 571 kişi, 10.000 nüfusa ise 17,5 hasta yatağı düşmektedir. Türkiye ortalaması 10.000 nüfusa 25.5 hasta yatağıdır. D.P.T. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planın da 10.000 nüfusa 26 yatak planlanmıştır (DPT,VII.BYKP). Buna göre bölgedeki mevcut hasta yatağı ortalamasının altındadır.

Antalya ilinde 1997 yılındaki hekim sayısı, 747 uzman ve 455 pratisyen olmak üzere toplam 1202'dir. Hekim başına (toplam nüfus 1.477.347/hekim sayısı 1202) 1229 nüfus ve (fiili hasta yatağı 2586/hekim sayısı 1202) 2.1 hasta yatağı düşmektedir. Antalya merkez ve ilçelerinin yatak işgal oranı ise %57.1'dir. Türkiye genelinde bir hekime 1666 (1000/0.6) kişi düşmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü istatistiklerine göre gelişmiş ülkelerde, nüfusa düşen yatak sayısı ve hekim başına düşen nüfus şöyledir (WHO Report, 1999).

Tablo 7. Gelişmiş Ülkelerde Nüfusa Düşen Hekim Sayısı ve Hekim Başına Düşen Nüfus

1998	10.000 Nüfusa Düşen Yatak Sayısı	Hekim Başına Düşen Nüfus
ABD	53	1000/2.5=400
Almanya	87	1000/3.4=294
Fransa	93	1000/2.8=357
İngiltere	63	1000/1.5=666
Japonya	159	1000/1.8=555
Kanada	161	1000/2.2=454
	616/6=102.6	2726/6=454

Bu verilerden hareket edildiğinde, elde edilen ortalamaya göre gelişmiş ülkelerde 454 nüfusa bir hekim, 10.000 nüfusa 102 hasta yatağı düşmektedir. Buna göre Antalya bölgesinin toplam nüfusu için, 15.068 fiili hasta yatağı, 3254 hekim olması gerektiği belirtilebilir.

1997 yılı Turizm Bakanlığı istatistiklerine göre Antalya bölgesinde 2.572.061 yabancı, 916.114 yerli olmak üzere toplam 3.488.175 (Tablo-4) kişi konaklamıştır. 1.477.347 olarak belirtilen yerleşik nüfus turizm sezonu ile bu bölgede konaklayan toplam turist sayısı da dikkate alındığında (1.477.347+3.488.175) 4.965.522'ye ulaşmaktadır. Bu nüfus dikkate alındığında, bölgenin sağlık hizmetleri yatak başına (4.965.522/2586) 1920 kişi, hekim başına (4.965.522/1202) 4131 nüfus düşmektedir. Bu bilgi ve açıklamalar doğrultusunda Avrupa ülke ortalamaları ile kıyaslandığında Antalya bölgesinin sağlık potansiyelinin yeterli olduğundan söz edilemez.

Hızlı ve fazla nüfus hareketliliği sabit hastane sistemlerini zorlamakta ve sağlık hizmetlerinde alternatif yönelişler gündeme getirmektedir. Gündeme gelebilecek alternatiflerden birisi mobil sağlık sistemleridir. Çünkü sabit hastane sistemleri turizm bölgelerinde yetersiz kalmaktadır. Ayrıca hizmet üretiminde pahalılık ve verimsizlik söz konusudur. Mobil sağlık sistemlerinde

ise, modern tıbbi cihazlar seyyar halde kullanılabilir. Bu sistemde mobil hastane, ilk yardım uçak ve helikopterleri vardır. Bu sistem, sabit sağlık sistemlerine göre daha düşük maliyetle sağlık hizmeti götürmekte, hizmeti hastanın ayağında kısa sürede ve kolayca sunmakta; hizmet nüfusu ve bölgesi sınırsız olmakta, maksimum fayda sağlamakta, atıl kapasiteyi minimuma indirmekte, pahalı cihazların zararına işletilmesini önlemekte, amortismanı kısa sürede almakta, personel ve ekipman verimliliği açısından maliyet/fayda oranının düşüklüğü, en verimli yer ve şekilde çalıştırılabilmesine imkan vermekte ve dolayısı ile de, turizm bölgelerindeki sağlık problemlerinin çözümü için modern bir uygulama olacağını göstermektedir. Mobil sağlık sistemleri, kaliteli sağlık hizmeti üretimi ile turistlerin sağlık ihtiyacına yüksek standartta cevap verecek ve sağlık problemlerinin çözümü yanında, turizm pazarına taleplerin fazlalaşmasına da büyük katkı sağlayacaktır (Ak,1992:6-7; Ak, 1991:40-43).

IV. SONUÇ

Turist sağlığının turizm hizmetlerinde önemli bir yeri vardır. Ülkemize gelen turistlerin sağlık taleplerine ve sağlıktaki kalite beklentilerine uygun olarak sağlık hizmetinin verilmesi gereklidir. İyi ve kaliteli sağlık hizmeti sunumunun daha fazla turist gelmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Antalya bölgesinin sağlık hizmet potansiyelini değerlendirdiğimizde, gerek mevcut yatak kapasitesinin VII. BYKP'nın ve Türkiye ortalamasının altında olduğu, gerekse gelişmiş ülkelerin verilerinden hareket edilerek elde edilen ortalamanın gerisinde kaldığı tesbit edilmiştir. Aynı zamanda turizm sezonunda, turist hareketlerine bağlı olarak bölge nüfusunun birkaç katına çıkması, mevcut sağlık sistemine alternatif olabilecek mobil sağlık sisteminin gereğini ortaya koymaktadır.

Mevcut yapıya uygun olarak mobil sağlık sisteminin kurulmasının bu konuda ihtiyaçlara cevap vereceği ve turistik ürünün yanında, kaliteli sağlık hizmetinin sağlanması ile daha fazla turisti çekebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ak B. (1991) "Sağlıklı Turist, Sağlık Turizm", **Kamu Çalışanları, Aylık Mesleki Yorum Dergisi**, Eylül.1(9).
2. Ak B. (1992) "Sağlıklı Turist, Sağlık Turizm", **Kamu Çalışanları, Aylık Mesleki Yorum Dergisi**, Nisan.2(16).

3. D.İ.E.(1998) **Nüfus İstatistikleri**. Ankara.
4. D.P.T (1995) **VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı**. Ankara.
5. Güler Ç. "Turist Sağlığı ve Hekimliği", **Halk Sağlığı Temel Bilgiler**. Grafik Ofset, Ankara.
6. Gürsü G. (1998) "Turizm Sağlığı" **T.B. I. Turizm Şurası, 20-22 Ekim, Bildiri ve Görüş Metinleri**. Ankara.
7. Sağlık Bakanlığı; Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü(1998) **Yataklı Tedavi Kurumları İstatistik Yıllığı 1997**.Yayın No:599, Ankara.
8. Sağlık Bakanlığı; Araştırma Planlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığı(1998) **Sağlık İstatistikleri 1997**. Ankara.
9. Turizm Bakanlığı(1993) **Yabancı Ziyaretçilerin Talep Profili Araştırması,(Ülkemiz Hakkında Değerlendirmeleri)**, Yayın No:1994/4, Hizmete Özel,1993, Ankara.
10. Turizm Bakanlığı;Yatırımlar Genel Müdürlüğü Araştırma ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, **Sağlık Turizmi ve Turizm Sağlığı**. Yayın No:1993/B, Ankara.
11. Turizm Bakanlığı; Yatırımlar Genel Müdürlüğü(1997) **Konaklama İstatistikleri Bülteni**.Yayın No:1998/3, Ankara.
12. WHO(1999) **The World Health Report**, Geneva.